

İŞYERİ REKREASYONU

Rekreasyon Odaklı Çalışan Verimliliği
Ölçeği'nin Geliştirilmesi

Dr. Anıl Onur MERCANOĞLU

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7451-71-0

Kitap Adı

İŞYERİ REKREASYONU
Rekreasyon Odaklı Çalışan Verimliliği
Ölçeğinin Geliştirilmesi

Editör

Prof. Dr. Kerem Yıldırım ŞİMŞEK
ORCID iD: 0000-0002-5020-9801

Yazar

Anıl Onur MERCANOĞLU
ORCID iD: 0000-0002-7812-9870

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SPO041000

DOI

10.37609/akya.469

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

İşyeri Rekreasyonu ana başlıklı bu çalışma, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı'na bağlı olan Spor Yönetimi ve Rekreasyon Doktora Programı eğitim sürecinde tarafımda hazırlanan “İşyeri Rekreasyonunun Çalışan Verimliliğine Etkisi” başlıklı tezden türetilmiştir. Söz konusu tez çalışması BAP Komisyonunca kabul edilen 1710E530 no'lu proje kapsamında desteklenmiştir.

Bu çalışmada olduğu gibi akademik ve idari tüm süreçlerde de desteğini esirgemeyen ve fikirleriyle bana her konuda yol gösteren değerli danışmanım Prof. Dr. Kerem Yıldırım ŞİMŞEK'e teşekkürlerimi sunarım. Tez izleme komitesinde yer alarak, tez çalışmam boyunca yapıcı eleştirileri ve motive edici konuşmalarıyla bu sürecin zorluklarını yumuşatan ve çalışmama önemli katkılar sağlayan değerli tez izleme hocalarım Prof. Dr. Faik ARDAHAN ve Doç. Dr. Süleyman MUNUSTURLAR'a teşekkürlerimi sunarım. Tez jürimde yer alarak araştırmam hakkında düşüncelerini paylaşan ve önerileriyle çalışmamı zenginleştiren değerli hocalarım Prof. Dr. Erdal ZORBA ve Dr. Öğr. Üyesi Mert ERKAN'a teşekkürlerimi sunarım.

Ölçek geliştirme sürecine ait verilerin toplanmasında desteklerini esirgemeyen değerli arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Sadece tez sürecimde değil, hayatımın her noktasında sınırsız destek sunan ve koşulsuz şartsız yanımda olan annem Sultan MERCANOĞLU ve babam Ali Sami MERCANOĞLU'na saygı ve sevgilerimle beraber teşekkürlerimi sunarım. Özellikle çalışmanın ilerleyen süreçlerinde çalışmaya doğrudan dahil ol-

masıyla mesleki bilgi ve deneyimlerinden faydalandığım, fedakarlıklarını hayatımın ve tezimin her aşamasında sergileyerek beni daha güçlü yapan, arkamdaki kadın, hayat arkadaşım ve canımın diğer yarısı Uzman Hilal MERCANOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım. Son olarak en değerli varlığım, kıymetlim Lavin MERCANOĞLU'na, her baktığımda yüzümü gülümsettiği, içimi erittiği, beni güzel duygularla doldurduğu ve her konuda birincil motivasyon kaynağım olduğu için teşekkürlerimi sunarım.

Dr. Anıl Onur MERCANOĞLU

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

ALANYAZIN

1.1. İşyeri Rekreasyonu.....	1
1.2. İşyeri Rekreasyonu Tarihiçesi.....	3
1.3. İşyeri Rekreasyonunu Gereкли Kılan Unsurlar.....	6
1.4. İşyeri Rekreasyonunun Faydaları.....	6
1.5. İşyeri Rekreasyon Aktiviteleri.....	9
1.5.1. İşyeri rekreasyon aktivitelerinin sınıflandırılması.....	10
1.6. İşyeri Rekreasyon Programının Planlanması.....	14
1.7. İşyeri Rekreasyonu Konusunda Sorumlu Görülen Kesimler.....	15
1.8. İşyeri Rekreasyonunun Başarısı İçin Gerekenler.....	16
1.9. İşyeri Rekreasyonu İle İlgili Geçmiş Mevzuat.....	19
1.10. İş ve Boş Zamanın İlişki İçinde Olduğu Yaklaşımlar.....	21
1.10.1. Yayılma teorisi (Spillover theory).....	21
1.10.2. Telafi teorisi (Compensation theory).....	22
1.10.3. Ciddi boş zaman (Serious leisure).....	23
1.11. Verimlilik.....	25
1.11.1. Çalışan verimliliğini etkileyen faktörler.....	27
1.11.1.1. Örgütsel bağlılık.....	27
1.11.1.2. Grup dinamiği.....	28
1.11.1.3. Motivasyon.....	29
1.11.1.4. Esenlik (Wellness and Wellbeing).....	30
1.11.1.5. Stres atma.....	32
1.11.1.6. Ödül.....	32
1.11.1.7. İletişim.....	33
1.11.1.8. İş tatmini.....	34
1.11.1.9. Dinlenme & yenilenme.....	35
1.11.1.10. Duygu.....	36

2. BÖLÜM**ÖLÇEK GELİŞTİRME AŞAMASI**

Giriş 37

3. BÖLÜM**YÖNTEM**

3.1. Araştırma Modeli 39

3.2. Evren ve Örneklem 42

3.3. Veri Toplama Tekniği ve Aracı 45

3.4. Veri Analizi 45

4. BÖLÜM**BULGULAR**

4.1. Kapsam geçerliği 47

4.2. Pilot teste yönelik bulgular 48

4.3. Standartlaştırmaya yönelik bulgular 60

5. BÖLÜM**SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER**

5.1. Sonuç 73

5.2. Tartışma 74

5.3. Öneriler 81

KAYNAKLAR 85

EK-1. Anket Formu 96

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

%:	Yüzde
α :	Cronbach's Alpha
AFA:	Açımlayıcı Faktör Analizi
AVE:	Average Variance Extracted (Açıklanan Ortalama Varyans)
CR:	Construct Reliability (Yapı Güvenirliği)
D:	Kolmogorov-Smirnov test değeri
df:	Degree of freedom (Serbestlik derecesi)
DFA:	Doğrulamalı Faktör Analizi
Dinlen:	Dinlenme & Yenilenme
Esen:	Esenlik
GrDi:	Grup Dinamiği
ilet:	İletişim
İsTat:	İş Tatmini
KGİ:	Kapsam Geçerliği İndeksi
KGO:	Kapsam Geçerliği Oranı
KMO:	Kaiser Meyer Olkin
Motiv:	Motivasyon
MSA:	Measure of Sampling Adequacy (Örnekleme Yeterliği Ölçüsü)
n:	Frekans
N:	Toplam Uzman Sayısı

- n_c : Maddeler için “Gerekli” Görüşünü Belirten Uzman Sayısı
- OrBa: Örgütsel Bağlılık
- p: Anlamlılık düzeyi
- r: Korelasyon katsayısı
- Stres: Stres Atma
- χ^2 : Ki kare

KAYNAKLAR

- Akova, O. ve Bayhan, İ. (2015). Örgütsel bağlılık ve rekreasyonel imkanlar arasındaki ilişki: Antalya'da konaklama işletmelerinde çalışanlar üzerine bir araştırma. *Journal of International Social Research*, 8 (38), 789-805.
- Alpar, R. (2014). *Uygulamalı İstatistik ve Geçerlik-Güvenirlik*. (3. basıkı), Ankara: Detay Yayıncılık.
- Anderson, J.C. and Gerbing, D.W. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological bulletin*, 103 (3), 411-423.
- Anderson, J.M. (1950). Industrial Recreation. *Journal of the American Association for Health, Physical Education, and Recreation*, 21 (9), 26-27.
- Anderson, J.M. (1955). *Industrial recreation: a guide to its organization and administration*. New York: McGraw-Hill
- Ardahan, F. (2014). The Effect of Participating in Official Recreational Activities on Organizational Citizenship, Organizational and Professional Commitment, Life Satisfaction and Achievement Perception. *The Online Journal of Recreation and Sport*, 3 (3), 7-17.
- Arroba, T. and James, K. (1990). Reducing the cost of stress: an organisational model. *Personnel Review*, 19 (1), 21-27.
- Ay, G. ve Çelik, M. (2017). İşletmelerde Sermaye Kavramına Yeni Bir Yaklaşım: Duygusal Sermaye. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 16 (3).
- Aytaç, Ö. (2002). Boş zaman üzerine kuramsal yaklaşımlar. *Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (1), 231-260.
- Bagozzi, R.P. and Phillips, L.W. (1982). Representing and testing organizational theories: A holistic construal. *Administrative science quarterly*, 27 (3), 459-489.
- Bagozzi, R.P. and Yi, Y. (1988). On the evaluation of structural equation models. *Journal of the academy of marketing science*, 16(1), 74-94.
- Baird, K. (2017). The effectiveness of strategic performance measurement systems. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 66 (1), 3-21.
- Baird-Wilkerson, S. (2003). A monograph on creating organizational change using a living-systems approach. *Aurora, CO: Mid-continent Research for Education and Learning*. McREL. (Prepared for

- Institute of Education Sciences U.S. Department of Education Washington, D.C.)
- Balnave, N. (2003). Company-Sponsored Recreation in Australia: 1890-1965. *Labour History*, 85, 129-151.
- Basım, H.N. ve Şeşen H. (2009). Yönetim fonksiyonları. H.N. Basım ve M. Argan (Ed.), *Spor Yönetimi* içinde (s. 33-70). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bechtold, S.E. and Thompson, G.M. (1993). Optimal scheduling of a flexible-duration rest period for a work group. *Operations Research*, 41 (6), 1046-1054.
- Beden Terbiyesi Kanunu (3530 S.K.). T.C. Resmi Gazete, 3961, 16 Temmuz 1938.
- Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (3289 S.K.). T.C. Resmi Gazete, 19120, 28 Mayıs 1986.
- Bradley, J.R. and Sutherland, V. (1994). Stress management in the workplace: taking employees' views into account. *Employee Councelling Today*, 6 (1), 4-9.
- Brown, S., Gray, D., McHardy, J. and Taylor, K. (2015). Employee trust and workplace performance. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 116, 361-378.
- Burton, W.N., McCalister, K.T., Chen, C.Y. and Edington, D.W. (2005). The association of health status, worksite fitness center participation, and two measures of productivity. *Journal of Occupational and Environmental Medicine*, 47 (4), 343-351.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 32, 470-483.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum*. (Genişletilmiş 19. baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Byrne, B.M. (2016). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. (3rd edition). New York: Routledge.
- Carr, J.W., Robertson, B., Lesnik, R., Byl, J., Ferguson, J., Potter, C.J., Ogilvie, L. (2012). Unique groups. Human Kinetics (Ed.), In *Introduction to recreation and leisure* (pp. 217-250). (2nd edition). Human Kinetics.

- Chambers, R., Wall, D. and Campbell, I. (1996). Stresses, coping mechanisms and job satisfaction in general practitioner registrars. *Br J Gen Pract*, 46(407), 343-348.
- Chow, I.H. (1994). Organizational commitment and career development of Chinese managers in Hong Kong and Taiwan. *International Journal of Career Management*, 6 (4), 3-9.
- Churchill Jr, G.A. (1979). A paradigm for developing better measures of marketing constructs. *Journal of marketing research*, 16 (1), 64-73.
- Comrey, A., and Lee, H. (1992). *A first course in factor analysis* (2nd ed.). Hillsdale, N.J.: L. Erlbaum Associates.
- Creswell, J.W. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. (Çev: İ.H. Acar). Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J.W. and Plano Clark, V.L. (2007). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Creswell, J.W. ve Plano Clark, V.L. (2015). *Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi*. (Çev: A. Delice). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Csikszentmihalyi, M. (2000). *Beyond boredom and anxiety*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Curtiss A. (1942). Recreation for industrial workers: from the point of view of industry. *Proceedings of the War Recreation Congress 27th National Recreation Congress*. Cincinnati, Ohio.
- Çakıcı, A.C. ve Aksu, M. (2007). Çekim yeri seçiminde grup etkisi: yerli turistler üzerine bir araştırma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 18 (2), 183-194.
- Çekmeceliođlu, H. (2006). İř tatmini ve örgütsel bağlılık tutumlarının işten ayrılma niyeti ve verimlilik üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi: bir araştırma. *"İř, Güç" Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 8 (2), 153-168.
- Çelik, H.E. ve Yılmaz V. (2013). *Lisrel 9.1 ile Yapısal Eřitlik Modellemesi: Temel Kavramlar-Uygulamalar-Programlama*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çetinkaya, A.ř. ve Saniođlu, Z. (2016). Çalışma saatlerindeki serbest zaman faaliyetlerinin çalışan motivasyonuna etkisi: kamu hastaneleri araştırması. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (17), 89-102.
- Çevik, H., and şimşek, K.Y. (2017). Organizational commitment of individuals participating in intramural sports: a study on univer-

- sity employees. *Niğde University Journal of Physical Education & Sports Science*, 11 (3), 286-277.
- Davidson R.J. (1942). Recreation for industrial workers: from the point of view of labor. *Proceedings of the War Recreation Congress 27th National Recreation Congress*. Cincinnati, Ohio.
- Debats, K. (1981). Industrial recreation programs: A new look at an old benefit. *Personnel Journal*, 60, 620-627.
- deLisle, L.J. (2010). Leisure history and heritage. Human Kinetics (Ed.), In *Dimensions of leisure for life* (pp. 115-138). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Dillon, M. and Heap, J. (2013). *Productivity & employability skills*. [Leeds]: Institute of Productivity in association with NOCN and the World Confederation of Productivity Science. Great Britain: Amazon.
- Eastwood, F.R and Diehl, L.J. (1941). Survey of industrial recreation. *Personnel Journal*, 19, 284-289.
- Edwards, J.R. and Baglioni Jr, A.J. (1993). The measurement of coping with stress: Construct validity of the Ways of Coping Checklist and the Cybernetic Coping Scale. *Work & Stress*, 7 (1), 17-31.
- Elia, J. and Rouse, M.J. (2016). Do Workplace Wellness Programs Work?. *Plans & Trusts*, 34 (5), 12-17.
- Eroğlu, E. (2014). Etkili iletişim ve doğru anlamak. E. Eroğlu ve A.H. Yüksel (Ed.), *Etkili İletişim Teknikleri* içinde (s. 2-18). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.
- Erol, M. (2001), "Sosyal entropi'nin verimlilik üzerindeki etkileri", *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 127-143.
- Falkenberg, L.E. (1987). Employee fitness programs: Their impact on the employee and the organization. *Academy of Management Review*, 12 (3), 511-522.
- Faucett, J., Meyers, J., Miles, J., Janowitz, I. And Fathallah, F. (2007). Rest break interventions in stoop labor tasks. *Applied Ergonomics*, 38 (2), 219-226.
- Folkard, S. and Tucker, P. (2003). Shift work, safety and productivity. *Occupational medicine*, 53 (2), 95-101.
- Fornell, C. and Larcker, D.F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of marketing research*, 18(1), 39-50.
- Forsyth, D.R. (2010). *Group dynamics*. (5th edition). USA: Cengage Learning.

- French, W.L. and Bell, C.H. (1978). *Organization development: behavioral science interventions for organization improvement*. (2nd edition). Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Fromm, E. (1990). *Sağlıklı toplum*. (Çev: Y. Salman ve Z. Tanrısever) İstanbul: Payel Yayınevi.
- Galinsky, T.L., Swanson, N.G., Sauter, S.L., Hurrell, J.J. and Schleifer, L.M. (2000). A field study of supplementary rest breaks for data-entry operators. *Ergonomics*, 43 (5), 622-638.
- Gebhardt, D.L. and Crump, C.E. (1990). Employee fitness and wellness programs in the workplace. *American Psychologist*, 45 (2), 262-272.
- Gendron B. (2004), Why Emotional Capital Matters in Education and in Labour? Toward an Optimal Exploitation of Human Capital and Knowledge Management, in Les Cahiers de la Maison des Sciences Economiques, série rouge, n° 113, Paris: Université PanthéonSorbonne, pp. 35.
- George, D. and Mallery, M. (2016). *IBM SPSS statistics 23 step by step: A simple guide and reference*. (14th edition). New York: Routledge.
- Giga, S.I., Cooper, C.L. and Faragher, B. (2003). The development of a framework for a comprehensive approach to stress management interventions at work. *International Journal of Stress Management*, 10 (4), 280-296.
- Goodale, T.L. and Godbey, G. (1988). *The evolution of leisure: historical and philosophical perspectives*. State College, PA: Venture Pub.
- Gorz, A. (1989). *Critique of economic reason*. (Transl: G. Handyside and C. Turner) London: Verso.
- Gönüllü, M. (2001). Grup ve grup yapisi. *CÜ İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2 (1), 191-201.
- Guadagnoli, E. and Velicer, W.F. (1988). Relation of sample size to the stability of component patterns. *Psychological bulletin*, 103(2), 265.
- Güçray, S.S., Çolakkadioğlu, O. ve Çekici, F. (2009). Grup uygulamalarında aktiviteler egzersizler: amaçları çeşitleri ve uygulama örnekleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18 (2), 194-208.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., ve Anderson, R.E. (2014). *Multivariate data analysis - Pearson new international edition*. (7th edition). Harlow: Pearson.

- Hays, R.D., Anderson, R. and Revicki, D. (1993). Psychometric considerations in evaluating health-related quality of life measures. *Quality of life research*, 2 (6), 441-449.
- Henning, R.A., Jacques, P., Kissel, G.V., Sullivan, A.B. and Alteras-Webb, S.M. (1997). Frequent short rest breaks from computer work: effects on productivity and well-being at two field sites. *Ergonomics*, 40 (1), 78-91.
- Howe, C.Z. (1983). Establishing Employee Recreation Programs: A Humane Rationale. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 54 (8), 34-52.
- Hoyle, R.H. (2000). Confirmatory factor analysis. H. E. A. Tinsley and S. D. Brown (Ed.), In *Handbook of applied multivariate statistics and mathematical modeling* (pp. 465-497). Academic Press.
- Hu, L.T. and Bentler, P.M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6 (1), 1-55.
- Ho, R. (2006). *Handbook of univariate and multivariate data analysis and interpretation with SPSS*. Chapman and Hall/CRC.
- Hurd, A.R., Barcelona, R.J. and Meldrum, J.T. (2008). *Leisure services management*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (5763 S.K.). T.C. Resmi Gazete, 26887, 26 Mayıs 2008.
- Kanbur, A. ve Kanbur, E. (2008). Toplam kalite yönetiminin mavi yakalı işgören motivasyonu üzerindeki etkisi: Mobilya Sektöründe Ampirik Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 27-40.
- Karaman, H., Atar, B. ve Çobanoğlu Aktan, D. (2017). Açımlayıcı faktör analizinde kullanılan faktör çıkartma yöntemlerinin karşılaştırılması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (GEFAD/GUJ-GEF)*, 37 (3), 1173-1193.
- Kavak, B. ve Vatansver, N. (2007). Hizmet sektöründe örgüt içi iletişim bileşenleri ve işgören verimliliği üzerindeki etkileri: Ankara'daki beş yıldızlı otel işgörenlerinin düşünceleri. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), 120-140.
- Kesim, Ü. (2016). İşyeri Rekreasyonu. S. Karaküçük. (Ed.), *Rekreasyon Bilimi* içinde (s. 127-153). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Klein, C., DiazGranados, D., Salas, E., Le, H., Burke, C.S., Lyons, R. and Goodwin, G.F. (2009). Does team building work?. *Small Group Research*, 40 (2), 181-222.

- Kline, P. (2000). *Handbook of psychological testing*. (Second edition). London: Routledge.
- Kline, R.B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling*. (4th edition). New York: Guilford Press.
- Latack, J.C. (1986). Coping with job stress: Measures and future directions for scale development. *Journal of Applied Psychology*, 71 (3), 377.
- Lawler III, E.E. (1982). *The Strategic Design of Reward Systems*. University of Southern California Los Angeles Center for Effective Organizations. (No. G-82-11-(30)).
- Lawshe, C.H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel psychology*, 28(4), 563-575.
- Levi, L. (2005). Introduction: spice of life or kiss of death? C. L. Cooper (Ed.), In *Handbook of stress, medicine and health*. (2nd edition). Boca Raton, FL: CRC Press.
- Luthans F. (2011), *Organizational behavior: an evidence-based approach*. (12th edition). Newyork: McGraw-Hill/Irwin.
- Lynch, W. and Riedel J.E. (2001). *Measuring employee productivity: a guide to self-assessment tools*. Scottsdale, AZ: IHPM, Institute for Health and Productivity Management; Denver, Colo.: William M. MercerWilliamm Mercer.
- MacCallum, R.C., Widaman, K.F., Zhang, S. and Hong, S. (1999). Sample size in factor analysis. *Psychological methods*, 4(1), 84.
- MacKenzie, S. B., Podsakoff, P. M., & Podsakoff, N. P. (2011). Construct measurement and validation procedures in MIS and behavioral research: Integrating new and existing techniques. *MIS quarterly*, 35 (2), 293-334.
- Mathieu, J.E. and Zajac, D.M. (1990). A review and meta-analysis of the antecedents, correlates, and consequences of organizational commitment. *Psychological Bulletin*, 108 (2), 171.
- Mbaabu, C.M. (2013). *Effect of workplace recreation on employee wellbeing and performance: a case of the commission for university education (CUE)*. Unpublished Master's Dissertation, Nairobi: Kenyatta University, The School Of Business.
- McHugh, M. (1993). Stress at work: do managers really count the costs? *Employee Relations*, 15 (1), 18-32.
- McHugh, M. and Brennan, S. (1993). Managing work stress: A key issue for all organization members. *Employee Councelling Today*, 5 (1), 16-21.

- McLean, D.D. and Hurd, A.R. (2008). *Kraus' recreation and leisure in modern society (9th ed.)*. Sudbury, Mass.: Jones and Bartlett.
- Mercanoğlu, A.O. ve Şimşek K.Y. (2021). Rekreasyon ve çalışan verimliliği: Nitel bir araştırma. *GSI Journals Serie B: Advancements In Business And Economics*, 3 (2), 1-16.
- Mittelstaedt, R., Robertson, B., Russell, K., Byl, J., Temple, J. and Ogilvie L. (2006). Unique groups. Human Kinetics (Ed.), In *Introduction to recreation and leisure* (pp. 197-228). Champaign, Ill.: Human Kinetics.
- Mokaya, S. and Gitari, J.W. (2012). Effects of workplace recreation on employee performance: The case of Kenya Utalii College. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2 (3), 176-183.
- Mowday, R.T., Steers, R.M. and Porter, L.W. (1979). The measurement of organizational commitment. *Journal of vocational behavior*, 14 (2), 224-247.
- Murphy, M.T. (1984). The history of employee services and recreation. *Parks and Recreation, USA*, 19 (8), 34-39.
- National Association for Health and Fitness (2017). <http://physicalfitness.org/nehf.html> Erişim 23.11.2017
- Newman, M. (2008). *Emotional capitalists: The new leaders*. England: John Wiley & Sons.
- Nunnally, J.C. and Bernstein, I.H. (1994). *Psychometric theory*. (3rd edition). New York: McGraw-Hill.
- Nyhan, R.C. (2000). Changing the paradigm: trust and its role in public sector organizations. *The American Review of Public Administration*, 30 (1), 87-109.
- Osa, I.G. and Amos, I.O. (2014). The impact of organizational commitment on employees productivity: a case study of Nigeria Brewery, PLC. *IMPACT: International Journal of Research in Business Management*, 2 (9), 107-122.
- Öğüt, A., Akgemci, T. ve Demirel, M.T. (2004). Stratejik insan kaynakları yönetimi bağlamında örgütlerde işgören motivasyonu süreci. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (12), 277-290.
- Örücü, E. ve Kanbur, A. (2008). Örgütsel-yönetimsel motivasyon faktörlerinin çalışanların performans ve verimliliğine etkilerini incelemeye yönelik ampirik bir çalışma: hizmet ve endüstri işletmesi örneği. *Yönetim ve Ekonomi*, 15 (1), 85-97.
- Özdemir, S. ve Muradova, T. (2008). Örgütlerde motivasyon ve verimlilik ilişkisi. *Journal of Qafqaz University*, 24, 146-153.

- Pearlin, L.I. (1959). Social and personal stress and escape television viewing. *Public opinion quarterly*, 23 (2), 255-259.
- Pekel, H.N. (2001). *İşletmelerde motivasyon-verimlilik ilişkisi: devlet hava meydanları işletmesi Antalya havalimanı çalışanları arasında bir örnek olay araştırması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Porter, L.W., Steers, R.M., Mowday, R.T. and Boulian, P.V. (1974). Organizational commitment, job satisfaction, and turnover among psychiatric technicians. *Journal of applied psychology*, 59 (5), 603-609.
- Qasimov, R. ve İsrayılova, K. (2016). Çalışanların motivasyonunu etkileyen faktörler. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, CİEP Özel Sayısı, 1100-1108.
- Roberts, J.M. and Sutton-Smith, B. (1962). Child training and game involvement. *Ethnology*, 1 (2), 166-185.
- Rodriguez, A. and Gamble, D. (2010). Leisure and quality of life. Human Kinetics (Ed.), In *Dimensions of leisure for life* (pp. 47-66). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Rojas, E.M. (2008). *Construction productivity: a practical guide for building and electrical contractors*. Ft. Lauderdale, Fla.: J. Ross Pub.
- Rossmann, J.R. (1983). Participant satisfaction with employee recreation. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 54 (8), 60-62.
- Roy, D.F. (1959). "Banana Time": Job Satisfaction and Informal Interaction. *Human organization*, 18 (4), 158-168.
- Russell, R.V. (2009). *Pastimes: the context of contemporary leisure*. (4th edition). Champaign, IL: Sagamore Publishing.
- Scerri, M. and Agarwal, R. (2014). Service Enterprise Productivity in Action. A. Emrouznejad and E. Cabanda (eds.), In *Managing Service Productivity*. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of psychological research online*, 8 (2), 23-74.
- Schumacker, R.E. and Lomax, R.G. (2016). *A Beginner's guide to structural equation modeling*. (4th edition). New York: Routledge.
- Shields, J. and Johns, R. (2016). Managing for engagement. J. Shields (Ed.), In *Managing Employee Performance & Reward: Concepts, Practices, Strategies* (pp. 18-52). (2nd edition). Cambridge: Cambridge University Press.

- Stebbins, R.A. (1982). Serious leisure: a conceptual statement. *Pacific sociological review*, 25 (2), 251-272.
- Stebbins, R.A. (2007). *Serious leisure: a perspective for our time*. New Brunswick: Transaction.
- Sutermeister, R.A. (Ed.) (1976). *People and productivity*. New York: McGraw-Hill Book Co.
- Svyantek, D.J., Goodman, S.A., Benz, L.L. and Gard, J.A. (1999). The relationship between organizational characteristics and team building success. *Journal of Business and Psychology*, 14 (2), 265-283.
- Szilagyi, A.D. (1980). Causal inferences between leader reward behaviour and subordinate performance, absenteeism, and work satisfaction. *Journal of Occupational Psychology*, 53 (3), 195-204.
- Tabachnick, B.G. ve Fidell, L.S. (2013). *Using multivariate statistics*. (6th edition). Boston: Pearson Education.
- Tauer, J.M. and Harackiewicz, J.M. (2004). The effects of cooperation and competition on intrinsic motivation and performance. *Journal of personality and social psychology*, 86 (6), 849-861.
- Teague, M.L. and Mobily, K.E. (1983). Rustproofing People: Corporate Recreation Programs in Perspective. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 54 (8), 42-44.
- Thompson, B. (2004). *Exploratory and confirmatory factor analysis: Understanding concepts and applications*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Tolman, W.H. (1909). *Social engineering*. New York: McGraw Publishing Company.
- Torkildsen, G. (2002). *Leisure and recreation management*. [electronic resource]. London and New York: E & FN Spon, Taylor & Francis Group.
- Tracy, B. (2013). *Motivation*. New York: American Management Association.
- Trivellas, P., Gerogiannis, V. And Svarna, S. (2013). Exploring workplace implications of Emotional Intelligence (WLEIS) in hospitals: Job satisfaction and turnover Intentions. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 73, 701-709.
- Ward, R.M. (1990). *Employee recreation in New Zealand: a pilot study*. Unpublished Doctoral Dissertation, Canterbury: Lincoln University, Department of Parks, Recreation & Tourism.
- Wilensky, H.L. (1960). Work, careers and social integration. *International Social Science Journal*, 12 (4), 543-560.

- Wilson, F.R., Pan, W., and Schumsky, D.A. (2012). Recalculation of the critical values for Lawshe's content validity ratio. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 45 (3), 197-210.
- Wintrobe, R. and Breton, A. (1986). Organizational structure and productivity. *The American Economic Review*, 76 (3), 530-538.
- Wong, C.S., and Law, K.S. (2002). The effects of leader and follower emotional intelligence on performance and attitude: An exploratory study. *The leadership quarterly*, 13 (3), 243-274.
- Yıldırım, İ. (1991). Stres ve stresle başa çıkımda gevşeme teknikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 175-189.